

‘L’ennemi’ neemt ons mee in het vertwijfelde hoofd van een potentiële moordenaar

De griezelige intensiteit van Jérémie Renier (links) in 'L'ennemi' laat diepe indruk na. Beeld RV

***L’ennemi* is gebaseerd op een waargebeurde moordzaak, maar regisseur Stephan Streker gaat niet de sensationele toer op. Hij gebruikt de feiten louter als een springplank naar een intiem, haast filosofisch onderzoek van het mysterie dat de mens is.**

LIEVEN TRIO 25 januari 2022, 03:00

Het is best mogelijk dat voormalig Ecolo-politicus Bernard Wesphael als door een wesp gestoken zal reageren op *L’ennemi*. Zijn naam zal namelijk genoemd worden in iedere recensie van de film, die losjes gebaseerd is op de gerechtelijke storm waarin hij in 2013 terecht kwam. Na een echtelijke ruzie werd zijn vrouw Véronique Piroton dood teruggevonden in een Oostendse hotelkamer. Wesphael was lange tijd verdachte nummer één, maar werd uiteindelijk onschuldig bevonden.

Dat deze film gevoelig ligt voor de betrokkenen, is te begrijpen. Maar kunst ontstaat nu eenmaal daar waar vragen zijn, en die zijn er in de zaak-Wesphael in overvloed. Bovendien hebben filmmakers het recht om hun verbeelding de vrije loop te laten, zolang ze niet pretenderen dat ze de objectieve waarheid tonen. Dat doet regisseur Stephan Streker (*Noces*) ook expliciet niet. Zijn protagonist komt in een soortgelijke situatie terecht, maar heet Louis Durieux en wordt gespeeld door Jérémie Renier, die met zijn blonde haren en blauwe ogen zelfs bewust gecast lijkt om zo weinig mogelijk aan de donkere Wesphael te herinneren.

GEEN SCHEIDSRECHTERTJE

Streker is in Franstalig België beroemd als voetbalanalist, maar scheidsrechttertje spelen is niet aan hem besteed. Wat er precies gebeurd is in de noodlottige nacht waarop Louis’ vrouw Maeva (Alma Jodorowsky) het leven laat, blijft een vraagteken. Heeft hij haar gedood, of heeft zij de hand aan zichzelf geslagen? De grote vondst van deze film is dat zelfs Louis het niet met zekerheid kan zeggen. De gevangenis wordt zijn vagevuur, waar hij langzaam

verteerd wordt door twijfel.

Meer dan een reconstructie of een traditionele vertelling is *L'ennemi* een dwaaltocht door het hoofd van een man die iedere houvast kwijt is. Het gevecht tegen de publieke opinie is zwaar, maar de meest angstaanjagende strijd zit binnenin. Streker maakt slim gebruik van het Oostendse decor: de maskers van James Ensor krijgen een symbolische, haast filosofische lading. Kan je jezelf als mens wel echt kennen, laat staan vertrouwen? Zijn wijzelf onze eigen grootste vijand? Dit is geen film over de zaak-Wesphael, maar een diepe duik in het mysterie dat de mens is – voor de ander, maar ook voor zichzelf.

“Zelfs al heb ik niets gedaan in die hotelkamer, dan nog weet ik niet of ik onschuldig ben”, zegt Durieux gepijnigd tegen zijn advocate (Emmanuelle Bercot). Heeft hij het over de zweem van schandaal die altijd aan zijn naam zal blijven kleven? Of doelt hij op zijn donkere aard, en de bezitterige passie waarmee hij Maeva mogelijk naar de afgrond heeft geleid? Of heeft hij het over het bestaan van de zondige mens in het algemeen?

BELGITUDE

Streker speelt nadrukkelijk met belgitude, vervreemding en spraakverwarring: *L'ennemi* is een Franstalige film in Oostende, en in de bijrollen schittert het kruim van de Vlaamse acteurswereld. Sam Louwyck bewijst als onvoorspelbare gevangenisfilosoof dat hij niet zou misstaan als booswicht in een Bond-film, Bruno Vanden Broecke is vlijmscherp als cynische pennenlikker.

Maar natuurlijk is het de griezelige intensiteit van Jérémie Renier die de diepste indruk nalaat: met zijn uitgemergelde, grauwe voorkomen sleept hij zich voort als een levend lijk. Hij doet niet alleen de grens tussen schuld en onschuld, waarheid en leugen vervagen, maar ook die tussen leven en dood. Louis is misschien niet degene die gestorven is, maar leefde hij eigenlijk sowieso wel?

Het feit dat deze recensie ongebruikelijk veel vraagtekens bevat, is misschien wel de beste illustratie van het effect dat de film heeft. Met zijn fraaie beelden en desoriënterende montage is *L'ennemi* sowieso een beklijvende filmervaring, maar het belangrijkste deel speelt zich na de eindgeneriek af, in het hoofd van de kijker.

‘L'ennemi’ speelt vanaf 26/01 in de bioscoop.